

BESZÁMOLÓ A 47. FRANKFURTI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁRRÓL

KÖNYVEK VILÁGPIACA

Római kori település, 843-tól a keleti frank birodalom fővárosa, német császárok koronázási helye, itt jött létre 1848-49-ben az első össznémet parlament, a Rajna-Majna menti iparvidék központja, a kontinens egyik legnagyobb vasúti és légi csomópontja, fontos folyami kikötő, egyetemek, akadémiák, tudományos intézetek székhelye, a legmodernebb német nagyváros, a „legamerikaiabb” európai város, kereskedelmi és bankközpont, a legnagyobb terén halhatatlan szülőttjének, Goetheének és a könyvnyomtatás feltalálójának, Gutenbergnek szobra áll, vásárok városa – Frankfurt am Main.

Ebben a városban, a Majna menti Frankfurtban, ahol Gutenberg itteni működése óta hagyománya van a könyvvásárnak, október tizenegyediké és tizenhatodika között rendezték meg a háború utáni 47. nemzetközi könyvvásárt, melyen 105 ország 8900 kiadója 32 8000 könyvvel jelent meg. A vásárok jelképévé vált modern felhőkarcoló ceruzaház árnyékában 131 000 négyzetméternyi területen állt a kiállítók rendelkezésére a pavilonok sora, ahová mozgólépcsők kilométerein tódult a könyvek és elektronikus média iránt érdeklődő több mint 300 000 látogató: kiadók, könyvkészítők, kereskedők, írók és olvasók tömege.

A hatalmas méretű kiállítás áttekintésére mind a hat nap sem lett volna elég, de a rendezők jóvoltából, a profil szerint csoportosított kiadók széles kínálatában, mégiscsak megtalálhatta mindenki az őt érdeklő kiadványokat. A kiállításon egyébként lépten-nyomon tapasztalható

Régi és új. A patinás belvárosi utca, háttérben felhőkarcolókkal

volt a rendkívül körültekintő és precíz szervezés, a számítógépes adatbázisokból is pillanatok alatt le lehetett hívni a könyvek és a kiadók adatait.

A legnagyobb területet elfoglaló nemzetközi kiállítók száma, meg a német kiadók fantasztikus méretű megjelenése és kínálata olyan virágzó – köztudomásúan rendezett, etikus – németországi könyvkiadás és terjesztés létét reprezentálta, amelyről a mi hazai vadkapitalista viszonyaink között pillanatnyilag csak ábrándozni lehet. A szépirodalom, a gyermek- és ifjúsági irodalom mellett a képzőművészeti kiadványok, a tankönyvek, a térképek és útikönyvek, a vallás, a tudomány és a technika különböző területei kaptak külön kiállítási pavilonokat, és önálló blokkban az elektronikus média óriási választéka. Nem véletlenül közvetlen

A magyar nemzeti pavilon, a Zrínyi Kiadót bemutató könyvekkel

szomszédságukban tekintették meg a látogatók a naptárak, az újságok, a könyvtervezés és a könyvkötészet pompás kiállításait a nyomdák produktumaiként, – a nyomtatott szó gutenbergi világa mellett, kihívásként, az elektronikus publikáció forradalmi előretörését példázó, legmodernebb információhordozókat. A könyvek és megvásárolható CD-ROM változataik láttán eszünkbe jutott a 15. század végén élt Johannes Trithemi-

magyar pavilonban. Néhanyan – így az Akadémiai és a Kossuth Kiadó – külön, saját pavilonban állították ki igényes kiadványaikat. A Zrínyi Kiadó fennállása óta első ízben állította ki könyveit; szép kivitelezésű albumaink, a Kardok és a Pisztolypok, megállták helyüket a hasonló témájú nyugati kiadványokkal való összevetésben.

A militaria irodalmának kiadói közül kiemelkedett a német Motorbuch Verlag és

hogy az újraegyesült Németország keleti felében élők vajmi kevéshez jutottak hozzá abból a könyváradsból, ami a második világháború után e témakörben megjelent. A vásáron sikerült a Zrínyi Kiadó számára lefoglalni Guderian marsall Motorbuch Verlagnál megjelent emlékiratának magyar kiadási jogát.

A kiállítás központi rendezvénysorozata keretében az idei vendégország, Auszt-

László, Petri György, Eörsi István, Déry Tibor műveit.

A német könyvkiadók Béke-díjának odaítélése az idén nagy vitát váltott ki, a kitüntetett ugyanis orientalista, iszlámkutató, s ráadásul nő, – Annemarie Schimmel. A könyvvásár egy hete nem volt mentes a kisebb botrányoktól sem. A politikusok a könyv ünnepét is kihasználták eszméik propagálására. Ahelyett, hogy megilletődve és szerényen lépnének a könyv szentélyébe, lármát csapva visszaélnek a könyvnek szóló nemzetközi figyelemmel. Ion Iliescu román elnök hangja még ebből a kórusból is magasra csapott, amikor mint szerző, Az Európába vezető út című könyve apropójából, a vásár megnyitóján magyarelles vadaskodásba kezdett. Eltekintve ezektől a méltatlan, amúgy reklámnak jó eseményektől, elmondható, hogy a vásár méreteit is jelző több mint 800 kulturális rendezvény – írói felolvasások, élő interjúk, kiállítások, hangversenyek, színházi bemutatók – erősítette az európai kulturális kapcsolatokat, és az üzletkötéseket is.

Színesítette a rendezvények sorát a város főterén a régi, a német császárok koronázása alkalmával a Römerbergen tartott, népi mulatságok hangulatát idéző kirakodóvásár, ahol korhű jelmezekbe öltözött árusok mérték a helyben főzött sört, sütittek a lángost, a peracet, hangosan kínálták portékájukat a fazekasok, a fadaragók, a bőrösök, a gyertyaöntők, és sok más kézműves mesterség hagyományörző művészei. A középkeri hangulatot erősítette a bábészkiadók között váratlanul fellibukoló udvari bolond is, aki – mintegy e nagyszerű nemzetközi találkozó fontosságát és sikerét hangsúlyozva – mindenkire odahajolva ismételtegette: Ja! Ja!

Eszes Máté

Fotó: E. Boldizsár

Dr. Bombay László a kiadó főszerkesztője és e sorok írója Kiss Á. Péter az amerikai hadsereg tisztje – alkalmi kalauzunk – társaságában

us apát esete, aki Az írkokok dicsérete című értekezésében az iparkodást és odaadást követelő kódexmásolás fontosságát, a pergamentre írt, évszázadokat túlélő másolatok mellett érvelt, Gutenberg nyomtatott Bibliája után negyven évvel, de az újdonság kísértésének nem tudván ellenállni, bizony nem kézzel másolta eme művét, hanem egy mainzi nyomdának adta kinyomtatásra és terjesztésre.

A régi vásári múlttal rendelkező nagyobb magyarországi nyomdák, kiadók és terjesztők mellett kisebb magánkiadók is jelen voltak a

az angol Salamander, pavilonjaikban a hadtudomány, a hadtörténelem és a haditechnika gazdag választékával várták az érdeklődőket. Néhan cím a változatos kínálatból: Rommellel a sivatagban, Katonai kézfegyverek, Elitagségek a világban, A Luftwaffe titkos tervei, Páncélosok a Visztulánál, A keleti front drámája, 1944. A német kiadók szembetűnően gazdag és sokrétű választéka, valamint az irántuk megnyilvánuló különösen nagy érdeklődés – melyet a könyvkiadók jó üzleti érzékkel ki is használnak – feltehetően annak is köszönhető,

ria, irodalmával és kultúrájával ismerkedhettek meg az érdeklődők. A kiállítási terület közepén levő üvegpavilonban – az osztrák irodalom történetét bemutató kiállítások mellett – irodalmi találgatók sora zajlott, a kortárs osztrák írók részvételével. Az idei budapesti nemzetközi könyvfesztivál díjával kitüntetett osztrák költő, Ernst Jandl is ott volt a rendezvényeken, magyar fordítója, Eörsi István társaságában. Több magyar író művének német nyelvű kiadását is fel-fedezhettük, így Esterházy Péter, Konrád György, Nádas Péter, Krasznahorkay